

Kommentteja sotatilanteesta Helli ja Erkki Jalavan ym. kirjeenvaihdossa		
(Liisa Jalava-Peltonen tehnyt tämän excel-tiedoston kirjoittaessaan kirjeitä puhtaaksi.)		
Me ollan päivisin kaivettu urakalla niitä "ampumahautoja" ja yöt on nukuttu hyvin	29.10.1939	ej
Tänään ei taas olla työssä kun on sateinen päivä joten on hyvää aikaa kirjoitella. Kirjoitin juuri pienen lapun tässä edellisenä, eli 7. pñä, ja silloin ei myös oltu työssä ja eilen olin vartiossa joten en ole työmaalla ollut kun maanantaina.	8 (9).11.1939	ej
Me muutettiin teltoja eilen noin 8 km. vähän lähemmälle asemaa. Että on hyvä "kraapaista" siviiliin kun tilanne on ohi. Vaikkei tämä paikka ole niinkään lähellä kylää kun edellinen sillä täällä on kaksi ja puoli km aseman seudulle eli lähimpään kylään. Ei taida nyt taas pian päästäkään koska neuvottelijat ovat taas tulleet kotiin	14.11.1939	ej
Täällä sitä vaan ollaan edelleen vaikei mitään erikoista ole nyt taas. Tai oikeastaan se on samanlainen tilanne kun se oli alkujaankin. Kyllä täällä liikkuu monenlaisia huhuja siitä pois- ja lomalle laskemisesta. Jotkut arvelevat että kaksi kuukautta oltua päästettäisi kahden kuukauden lomalle. siis joulukuun 10 p:stä helmikuun 10 p:vään. Mutta nämä ovat kai vaan sellaisia arveluja. Toivotaan nyt kuitenkin että se kävisi näinkin niin olisi se hauskaa olla joulun ajan kotona. Vaikka nyt sitten vielä oliskin "sotaa" joulukuun 10 pm.---Täältä on siksi pitkä matka rajalle ettei täällä mitään sen "partaisempia" miehiä näe kun nämä omat miehet.	19.11.1939	ej
Kyllä täällä on kovasti harjoitettu sitä sodankäyntiä, ja reserviläisiä vilisee joka paikassa. Ja nyt on taas lähetetty suuria joukkoja sinne rajalle viime yönä, ja tänäänkin katselin päivällä kun meni miehiä varusteet seljässä ja tykkiä ja muita aseita suuret määrät mukanaan. Kyllä tämä aika muuttui niin kriittilliseksi, että kai siitä sota sitten tulee loppujen lopuksi . Kun Venäjäkin sanoi irti sen hyökkäämättömyyssopimuksen.	29.11.1930	Rauha Kokko Hämeenlinnasta
Täällä sitä vaan ollaan ja eletään rauhallisesti edelleen. Ei täällä ole vielä mitään erikoista vaan aina samanlaista kun nämä muutkin päivät tähän asti. Älkää olko huolissanne kyllä täällä kaikki voivat hyvin. Toivotaan nyt vaan että ei tästä tämän suurempaa touhua tule vaan päättyisi se tähän.---Minä pyysin lomaa jos olisin päässyt tänään päivällä jo sinne mutta nyt se siirtyi vähän eteenpäin kai. Toivotaan vaan parasta.	30.11.1939	
<i>Myöh.huomautus 4.12.82 Tänään (30.11.39) aamulla (olisko ollut 9:n aikaan) meni pommikoneita "asuinalueen" yli ja hetken perästä kuului "jyrinää" kun pommit putoilivat Viipurin y.m. paikkakunnille.</i>		ej
Me olemme tässä vaan samalla paikalla kun on jo oltu 3 viikkoa. Ei täällä ole näkynyt mitään jälkeäkään ryssästä vaan ainoastaan eilen ja 30 pv. jokunen lentokone lensi tuolta etäältä.	2.12.1939	ej
8:s sotapäivä on nyt illassa ja kaikki on Suomen pojille mennyt loistavasti.	7.12.1939	ej

Onkos sinne kuulunut sellaista huhua myös kun Moskovon radio on ilmoittanut että Vehmaan ja Laitilan komppaniat on tuhottu viimeiseen mieheen. Mutta ei sellaisissa puheissa ole mitään perää. Meillä on kaikki miehet hyvissä voimissa ja reippaalla mielellä edelleen , joten ei sellaisia iivanan huhuja kannata ottaa täydestä.	17.12.1939	ej
Eilen tässä olivat nähneet jo iivanoita vaikken minä ollut saapuvilla silloin.Olin eilen nimittäin tuolla takana yhdessä talossa saunassa ja sinä aikana oli vähäinen lauma iivanoita näkynyt tuolla aukeaman toisella puolella. Mutta ne olivat kohdakkoin häipyneet etten ole vielä edes yhtään iivanaa nähnyt	18.12.1939	ej
Ei kai siellä ole näkynyt vielä niitä ryssän koneita lentelevän. Eilen oli vähän aurinkoinen päivä ja täällä niitä lensi kuin pääskyitä kesällä.	20.12.1939	ej
Kyllä täällä on tämä joulun seutu mennyt aika rauhallisesti sentään. Kaikki näistä Vehmaan pojista ovat terveitä edelleen ja ryssä on tuolla toisella puolen vaan kiltisti.	26.12.1939	ej
Täällä on joulu mennyt aika rauhallisesti vaikkei mitään joulukellojen soittoa ole tänne kuulunut muta kun iivanan tykkien soitto kajahteli "joulurauhaa" pienelle Suomellemme. Kyllä kun sitä ajattelee oikein todella niin se ryssä on aina ryssä vaikka sen voissa paistais. Kyllä heille on tullut suuret tappiot täällä että luulisi rupeevan ajattelemaan että on parempi jättää tämä rauhaan	27.12.1939	ej
Uskomme on että täältä pian nämä ryssät lähtevät koska ne on tuossa olleet jo 3:sen viikkoa eivätkä ole tulleet tänne. Kerran silloin 13 p:n paikkeilla ne vähän ajoivat hyökkäysvaunuineen tänne meidän puolelle ja pojat oli niitä vaunuja tuhonneet tässä kohden 12:sta kplettä ja loput n. 50 menivät takaisin eivätkä ole enää tulleet. Tuolla niitä näkyy kyllä parin kilometrin aukean takana ja ajavat rehuja ladoista jotka ovat jääneet polttamatta. Minä en ole läheltä nähnyt ryssää vielä olleenkaan enkä ole ampunut kun kerran ammuin lentokonetta vaikka sen kyllä tiesin ettei se siihen käy. Toivomme on ettei tarvitsisi muuta kertaa ampuakaan, vaikka kyllä sitten vaan ammutaan rohkeasti jos kerran uskaltautuvat tuohon aukealle. Pojat kehuvat että ne on komeita vehkeitä ne tankit mutta en ole viitsinyt lähteä katsomaan vaikkei ole kilometriä kauempana.	29.12.1939	ej
me muutettiin silloin 4 p:n illalla, lähdettiin ja nyt eilen tai se olikin jo 5 p:n illalla saavuttiin tähän vähän lepäämään..... Nyt me ollaan tultu tulilinjoilta tänne rintaman taakse joksikin aikaa "huilaamaan". Kyllä meillä kävi hyvä siunaus tällä reissulla kun ei yhtään kaatunut eikä montaa haavoittunutkaan.	7.1.1940	ej
Olemme nyt rintaman takana lepäämässä. n. 20 km Viipurista rajalle päin.	9.1.1940	ej
Tämä vajaa viikko jonka olemme olleet pois rintamalta taas on vietetty hyvin rauhan merkeissä. Olemme hiihdelleet ja saunottaneet itseämme ja osa on lomalla, mutta kun 8 miestä 200:sta pääsee kerralla ja toiset sitten vasta kun toiset on tulleet, niin on hyvin epävarmaa, jos joutuu jäämään sinne viimeiseen päähän, koska sitä pääsee.	11.1.1940	ej
Kyllä täällä nyt on kuin kotona vaan, aivan rauhallista kun olemme täällä rintaman takana	14.1.1940	ej

Meillä on täällä nyt lekot olot olleet tämän toista viikkoa kun olemme olleet pois rintamalta. Lämmintä on teltassa niin että vaatteet pois on nukuttu vaan vaikka ulkona kehuivat tänäänkin aamulla olleen 41 astetta pakkasta. Nämä on kaivettu teltan korkeuden maahan sisään ja ladottu puita päälle ristiin rastiin sekä hakoja väliin sekä sitten santaa päälle, niin tämä on kuin tupa vaan, tai ei kaikkia tupia saa näin lämpimäksi ollenkaan. Täällä on myös suojassa ryssän konekkivääri tulelta kun ne ampuu lentokoneistaan. Vaikka ei ne ole tänne mitään lähettäneet. Onko siellä mitään koneita nyt käynyt ja toivottavasti ette ole mitään joutuneet niiltä vastaanottamaan.	16.1.1940	ej
Täällä oli tässä eilen pakkasta jopa 45 °:kin mutta kuten kirjoitin jo eilen ei täällä ole mitään hätää taas kun olemme täällä teltoissa maan sisällä eikä olla vartiossa kun joka 10:s pväivä ulkona ja silloinkin on 4 tuntia aina väliä kun lämmitellään.	18.1.1940	ej
Saa nähdä koska minun tuurini tulee sinne lomalle, luulen hiukan että se kestää jonkun viikon tai taitaa pian kuukausiakin kestää jos sitte taas lähdetään etulinjoille. Vaikkei vielä ole mitään juttua kuulunut sellaisesta, vaan päinvastoin on huhuiltu että vielä taaemmaksi siirrettäisi. Uskokaamme Jumalaan niin hän johtaa siten miten meille parasta on. Kyllä se ryssä siellä sitä vihaansa purkaa mutta täällä se ei voi mitään tehdä, nytkin on ollut tämän pari viikkoa kun kotona rauhan aikana vaan. Joskus joku iivana lentää tuolla ylhäällä mutta siinä kaikki.	18.1.1940	ej
Me ollaan tässä vaan edelleen rintaman takana ja rauhallista on vaan kuten tähänkin asti. Joudun nyt tänä iltana vartioon tähän telta-alueelle ja on 2 t vartiota ja 4 t vapaata tämä vuorokausi kello 18:sta huomenna kello 18:ta.	22.1.1940	ej
Kiitokset myös Rovastin siunauksista ja terveisistä. Että kyllä täällä Jumalan avulla voittoja on saavutettu ja toivomme vastakin saavutettavan. Käskit minun "lunnustaa" yhden alas että saisin lomaa. Kyllä niitä iivanoita on tuossa lentänyt lujasti mutta ei näin metsän seassa ole hyvä "tähdätä" kun aina on puu tiellä. Sunnuntaina niitä taas lensi m.m. kolme tästä alhaalta ja ampuivat konekiväärillä tähän. Olin menossa tuonne työmaalle ja olimme kolme sälliä tuolla tien vieressä juuri ja ne ampui niihin puihin sekä osui tuonne talon navettaan kuulia niin että se rupesi palamaan. Me menimme sinne taloon päin ja saatiin se sammumaan. Oli Jumalan siunaus ettei se iivana osannut meihin vaikka olimme selvän taivaan alla.	22.1.1940	ej
Puhuin juuri tässä joku päivä sitten pojille että näin ennen sotaa unta Vallimäen pommittamisesta. Ei siinä silloinkaan mitään osumaa tullut, vaan kovaa melskettä vaan oli ja koneita paljon. En olisi silloin tällaista uskonut vaikka iivanasta kyllä voinikin uskoa mitä vaan.	22.1.1940	ej
Kyllä niitä lomia nyt on myönnetty, mutta vähänlaisesti se joutuu eteenpäin kun 8-9 miestä pääsee kerrallaan ja toiset pääsee vasta sitten lähtemään kun toiset ovat paikalla täällä. Ja sattuu hyvin kirkkaita päiviä niin se iivana lentää höristää vimmatusti koko päivän, niin ei matka tahdo oikein joutua niillä lomailijoilla.	25.1.1940	ej

Ei tässä paikassa ole mitään toivoakaan nähdä niitä iivanoita läheltä ja kun ei tullut silloin lähdeyksi katsomaan kun ne sai niitä vangiksi siellä etulinjoilla. En pidä kyllä väliä niitten näkemisellä lähempää jos vaan tämä loppuisi niin saisivat iivanat olla minun puolestani ainiaaksi katsomatta. Uskokaamme että se Paavon jalka paranisi sentään pian ja pääsisi kotilomalta myös ja sitten iivanoita kaatamaan. Kyllä täällä niitä tietoja aina liikkuu niistä pommituksista että minkälaista jälkeä ne tekee.	25.1.1940	ej
Nyt meitä on muutettu tänään, kun valittiin sellainen hiihtojoukkue ja minä tulin siihen myös, niin etten kuulu enää tästä päivästä Nikken sakkiin. Saa nähdä nyt miten niitten lomien kanssa nyt on kun me muutettiin.	29.1.1940	ej
Ei täällä kyllä aika pitkäksi ehdi tulla kun aina on sellaista humua. Viikot vierivät aika pian koska nyt taas pian alkaa helmikuu. Sota on nyt jo kestänyt yli 60 vuorokautta ja ei iivana ole hyötynyt vielä mitään ja uskomme on ettei hyödykkään	29.1.1940	ej
Kyllä ne ryssät ovat menettäneet niitä "rauhan lintuja" yhtenä päivänäkin 21 ja aina vaan joka päivä. Me olemme vaan edelleen täällä takana ja aika rientää sentään aika hyvin. Kyllä nyt vaan olet joutunut turhaan vartomaan minua lomalle mutta toivotaan nyt että joskus sentään tulisi minunkin tuurini.	29.1.1940	ej
Ei iivana ole täälläkään nyt erikoisemmin juhlinut näinä päivinä. Eilen ja tänään se pudotteli jotain lentolehtisiä joissa se sitä vanhaa järjetöntä propakandaansa yrittää tuloksettomasti levittää. Turussa on sentään viime maanantaina ollut suuret pommitukset taas. Iivana pudotteli turkulaisille "nälkää näkeville" sitä omaa "leipäänsä". Kyllä ne kehtaa sitten vielä niin hävyttömästi kirjoittaa miten he lähettävät hyvää oltavaa ja ruokaa. Minä myös olen ollut sitä mieltä että me pian saamme tämän sodan loppuun ja viettää taas sitä onnemme jatkoa jota jo vietimme yhdessä useat vuodet.	2.2.1940	ej
En tiedä nyt vielä mitä tämä hiihtosakki homma jos lähdetään etulinjoille mutta kai se jotain partioita lähettää. Kyllä se on niin että jos se on ylhäältä määrätty niin, on partiossa yhtä vähän ja yhtä paljon mahdollisuus tuhoutua kun asemassakin ja rintaman takanakin....Kyllä se loma-asia on sellainen visainen juttu että tuleeko minun tuuriani ennen sodan loppua ollenkaan. Me kun nyt muutettiin tähän teltaan noista muista joukkueista niin sattui sellainen sakki ettei paristakymmenestä miehestä ole ollut vielä kun kaksi lomalla ja en tiedä kenen tuuri ensinnä tulisi. Tässä oli jo välillä ettei saanut kukaan anoakaan lomaa kun se ryssä rynnisti tuolla Summassa ja peljättiin että meitä tarvitaan jo torjumaan sitä, mutta se oli ajettu verissäpäin takaisin ja hyökkäysvaunuja tuhottu summakaupalla. Meillä ei ole näistä voitoista mitään kunniaa sillä me juodaan "kahvetta" vaan ja nukutaan niin että "takapuoli putkia kasvaa"....Kyllä tämä talvi on ollut luja mutta parempi se olisi vaan täällä kun pitäisi kylmää vaan että iivana paleltuisi.	9.2.1940	ej

Siellä päin on kuulunut olevan kiivaita taisteluja mutta toivottavasti jumala on suojellut teitä kaikkia vihollisen pahoja aikeita vastaan. Kyllä ne niin mahdottomasti nykyisin pitävät sitä propakantaansa. Kun sitä vähän aikaa kuuntele niin tule niin kovaa vihaa että on paras lyödä kiinni "likaviemärin toppia", uusi nimii ryssän asemille...Jokohan sinä olet taas linjoilla mutta uskokaamme Rakkaani että kun jumala on kanssamme ei mikään voi tapahtua ilman hänen ohjaustaan...Kyllä Vehmaan pojilla on sentään ollut hyvää varjelus kunnei sen enempää ole mennyt ainakan tähän asti.	10.2.1940	hj
Jumalan siunausta teille toivon myös koska Hän on minuakin suojellut. Meillä oli täällä lujat ottelut ja paljon poikia haavoittui mutta olen itse terve. Kyllä kai olet saanut paketin ja rahan jonka Suominen toi lomalle tullessaan. Odotan kirjettä hänen mukanaan sinulta. Kirjoitan tästä pian paremmin. Matille oikein paljon onnea kun hän huomenna aamulla alkaa toisen ikävuotensa. Kyllä Isä tulee häntä hoivaamaan, sillä uskomme Jumalan pitävän Isästä myös edelleen huolta. Parhaimmat terveiset Äidille ja Isälle myös sekä Sinun vanhemmillesi. Oikean asian puolesta Jumalaan turvaten Erkkinne	15.2.1940	ej
Koviin on se ryssä nyt painanut siellä seuduun ja väliin oikein puristutta kun kuuntele kuinka koviin ne yrittä, pelkään että Sinäkin Rakas Erkkini olet jo taistelulinjalla, tai kyllä kai se kokoo seutu on sellaista vaarallista...Ei ne viholliset ole nyt pommittaneen täällä päin Suomea. Tänään kyllä oli kuulunut jotain pauketta, mutta arvelivat että se olisi ollut ilmataistelua--...Kyllä niihin hälytyksin on tottunut ettei enää niin hermostu, ja kunnei ole joutunut vielä katsomaan sitä kurjutta. Kyllä ne taistelut on nyt kaikkein kiivaimmillaan ja varmaan on vaatinut moneen rakkaimman.	15.2.1940	hj
, en tiedä oletko säilynyt terveenä siellä kovien melskeiden joukossa. Mutta Jumalan varjeluksen uskoen toivon että niin olisi. Täällä ei kuulu uutta. Teidän tähteenne olemme huolissamme sillä huonoja uutisia ovat ne jotka ovat lievästi haavoittuneet tuonet sieltä. Soitin juuri Metsolan Erkille mutta ei hän tiennyt sanoa Sinusta mitään---...Raskaita ovat hetket elää epätietoisuudessa. Joskus tuntuu kun Jumala olisi ottanut hyvään käteensä pois, ja antanut pahalle vallan. Jospa hän varjelisi tätään pienen kansan ja sen kodit. Olisi ihanaa saada Sinutkin kotiin. Pieni Mattimmekin saisi tuntea isään hellyyttä. Tiedän että siellä on moni isä ja poika kylmennyt mutta ei omallekohdalle soisi tulevaan näitä koittelemuksia. Olen koittanut rukoilla Jumala, olen toivossa että hän kuulisi pienen ja heikonkin rukouksen.....Ei minulle ole tullut mitään asia sinne (<i>U:kiin</i>) päin ja ei oikein haluta kun ne molotohvit lentää ja siellä täytyy istua pommisuojaissa useita tunteja väliin	18.2.1940	hj
Meillä on täällä edelleen tilannetta vaan ja kai sinne on jo saapunut surun viestejä muutamille. Jumala on toistaiseksi ollut minulle armollinen ja kun entisen sotilaan tavoin "hartaasti rukouilen ja tarkkaan tähtään" niin eiköhän Hän minua vieläkin armollisesti katso, vaikkamme olisikaan teoillamme sitä ansainneet	20.2.1940	ej
Uskon myös ettei Jumala jätä meitä kuulematta. Pelastuin jo kerran ainoastaan Hänen, Korkeimman armosta. Ja olkaamme Hänelle kiitollisia. Uskokaamme vaan niin Hän johdattaa meitä ja nuo Hänen suurimmat pilkkaajansa saavat ansaitun rangaistuksen. Uskon myös että kun nyt tämä tästä päättyy vähän ja pääsemme taakse pääsen myös lomalle katsomaan rakkaimpiamme.	20.2.1940	ej
Sain tänään paketin Suomisen mukana. Kiitokset siitä. Olemme edelleen linjoilla	23.2.1940	ej

Olemme täällä edelleen rintamalla ja voin hyvin.... On meiltä paljon poikia täältä haavoittunut ja kaatunutkin mutta kun olen hartaasti rukoillut ja luottanut Jumalan varmaan apuun niin Hän on minua varjellut. ...En voi nyt kirjoittaa Pivallekaan kun ei ole paperia eikä kuoria täällä mukana. Mutta kai tästä pian pääsemme taakse pakkauksien luo niin sieltä taas voi. Kirjoitan paremmin, kun ei näin voi oikein asioista kirjoittaa näin sodassa, sitten kun pääsemme tuonne taakse.	25.2.1940	ej
Suuri ilo minulle tänään on ollut ja myös toisillekin täällä kotonasi kun Sinulta tuli kaksi kirjettä 15 pv. 20 pv kirjoitettuja. Viimeinen viikko oli kun painajais uni kun varroin niin koviin jotain tietoja sinusta. Ei tänne ole mitään virallisia suruviestejä viellä saapunut paitsi huhuja. Kokoo Vehmaa on ollut kun yksi perhe ja kysytty toiselta ja toiselta onko tullut kirjettä. Tänään kun sain kirjeesi niin melkein kohta Aulanen soitti että hän kuuli että minä sain kirjeen ja olikohan siinä heidän poikien kohtalosta. Elolta käytiin Artturia kysymässä ja monii muu. En minä voinut sanoa muuta kun ett ett sinä maininnut ketään nimellisesti....	26.2.1940	hj
Tänään teidän äiti sanoi minulle että on hauskaa kun olet Helli reipas ja toivorikkaalla mielellä.Sillä hän sanoi että kun laitoin lauantaina sitä Sinun pakettiasi oli hänellä niin ikävä olla ja hän ajatteli itsekseen että taitaa olla turhaa että ehkä ei Sinua Rakkaamme ole enää. Äitisi oli niin iloinen kun nyt tulivat kahdenviikon väliajalla sinun kirjeesi ja kokoo päivän olimme oikein onnelliset Sinun puolestasi ja ilosta itkimme...Sillä seuduin se vihollinen painosta vaan lakkaamatta. Eiköhän Sinä pääse välillä yhtään hermojasi lepäyttämään...Ilmahälytykset on ollut vähään hiljaisempia nykypäivinä. Kyllä me olemme olleet viellä rauhassa	26.2.1940	hj
Kirjoitan nyt vähän "taas" Sinulle vaimoni täältä tulilinjoilta. En ole saanut mitään kirjettä jälkeen Suomisen tuoman. Meillä on täällä kaikki vähän perääntyneet ja pakkaukset joita kuljetettiin meidän edellämme täällä takana ovat menneet kaikki sekaisin...Kyllä täällä aika rientää sentään aika nopeasti koska nyt jo huomenna alkaa maaliskuu. Joten nyt on jo yli kolme kuukautta ollut tätä raakalaisten aloittamaa sotaa. Nyt välillä ryssä pudotti lentopommeja tähän talon lähelle että akkunat meni palasiksi. Olemme nyt nimittäin tulleet parina yönä poispäin ryssästä ja teemme tähän puolustusnasemat ja ne pommittaa joka paikkaa. Yksi poika haavottuikin nyt tässä pommituksessa...	29.2.1940	ej
Parhaat kiitokseni Sinulle kirjeestä jonka viime yönä sain tänne sodan melskeeseen...Kyllä se tosiaan oli silloin niin sekaista vaikka me Erkin (<i>Metsola</i>) kanssa olimme samassa joukkueessa niin mahdoton oli tietää jos hän on haavoittunut tai kaatunut. Jumalan suojaava käsi on minua johtanut täällä sodankin melskeessä. Silloin lausuit ajatukseni että hiihtojoukkue on vaarallisempaa, mutta luulen, että Jumala johti niin että pääsin pois siitä Niileksen joukkueesta. Sillä siinä oli suurin mieshukka silloin. Me olemme olleet nyt yhtämittaa siitä asti ryssän kanssa kosketuksissa ja saa nähdä kauanko vielä olemme ennen kun pääsemme taas lepäämään.	4.3.1940	ej

Vai ei ollut silloin tullut mitään virallisia viestejä täältä sodasta sinne. En ole ketään viitsinyt erikoisesti mainita mutta suureksi suruksi Aulaselle ja poikain vaimoille on Jumala meitä muistuttanut heidän rakkaimpainsa ikuisesta unesta täällä maan päällä. Useita muita on myös mutta en mielelläni heistä kirjoita sillä se tuntuu niin raskaalta. Elon Artturi kyllä on täällä vielä kuten minäkin. Jumala on meille ollut armollinen ja uskokaamme, ja rukoilkaamme hartaasti niin Hän meitä kuulee edelleen. Sain siellä silloin 13 p:nä sellaisen varman tunteen luottaa Hänen kaikkivaltiaaseen apuunsa ja pääsin myös poistumaan hengissä.	5.3.1940	ej
Haavoituin siis 7.3.40 aamulla jossain klo 9 aikaan. Oltiin silloin Talin aseman lähetytyillä 15 km Viipurista itään radan varrella joka Viipurista johtaa Antreaan j.n.e. Siis suoraan poikittain yli kannaksen	22.11.1982	ej-Myöhempi kirjoitus
Kuinka kauan te samat miehet on siellä etulinjoilla. Vai ettekö usko ketään muuta lohkollenne...Täällä me voimme hyvin ja ei molotofit ole meitä koviinkan usein häirinnet. Siellä ne kai yhtenä pommittavat. Täällä ajatellen tuntuu ihmeelliseltä että kukaan on enää henkissä, mutta korkeimman varjeluksesta ehkä ainoastaan...Onko Suominen saanut olla terveenä. Sano terveiset hänelle ja muillekin jotka on tuttuja. Kaatuneista ei ole tullut vielä tietoja.	9.3.1940	hj
On näet huono leuto ilma joten leivänjakelukin on vähäisempää. Kyllä ne täällä saivatkin melkoisia aineellisia vahinkoja aikaan. Vai ovat Vehmaan pojat olleet lujassa paikassa. Paavo siitä jo mainitsi kirjeessään. Sellaistahan se on sota. Nyt ne kovasti radiossa ovat puhuneet kaikenlaisista rauhanneuvotteluista, mutta ryssän kanssa lienee vaikea päästä tuloksiin, sehän jo syksyllä koettiin. Ellei jokin toinen valtio ala painostaa. On tainut menettää materiaalia niin paljon, että senkin takia ehkä, mutta vielä tuntuvat vaatimukset sellaisilta ettei Suomen mies niihin voi suostua.	10.3.1940	rj
Lämpimät terveiseni sinne voittoisaan Hangon rintamaan, pitäis kai oikein onnitella sen suuren tapahtuman johdosta. Radio on kokoo päiväisen ohjelmansa omistanut sille ja ehkä se voi ollakin suuri askel lähemmäksi rauhaa.	4.12.1941	hj
Nyt on sitten suuri maailman sota alkanut. Ei muuta enää voi sanoa. Englannin sodan julistus meille ei pysty sanottavaa merkitsemään. Se on kokonaan sivuseikka. Mutta japanilaisten rohkea teko oli hyvä leikkaus. Ryssä ei enää paljon saa apua Amerikalta, sillä Rooseveltin on pestävä oma pyykkinsä.	9.12.1941	pj
Karhumäen valloitus oli vaikea tehtävä. Mutta ryssälle tuli kuitenkin niin äkkilähtö, ettei kerjennyt polttamaan kaupunkiaan. Ja samalla se meni vähän pitemmällekin.	9.12.1941	pj
Eilen aamulla tuli tästä 14 vaunua käsittävä punasen ristin junaa joka tuli suoraan linjoilta, Tepaa oli tiedottanut äidille jonkun pikkupojan mukana että hän on siellä. Sen verran junaa seisoi että äiti ehtii nähdä, tänään äiti oli häntä katsomassa. Käteen ja jalkaan hänelle oli mennyt sirpale mutta lievemmin että oli arvellut että kyllä ne pian parane. Se oli 10 pv kun Tepaa haavoittui, siellä oli ollut kovaat taistelut kolmelta puoleen oli ryssä hyökännyt ja sinää päivänä oli 5000 ryssää kaatunut siinä,	14.2.1942	hj
Nyt sitten antautui jo se Singabori , lienkö siitä yhtään askelta lähemmäksi rauhaa.	15.2.1942	hj

Radiossa juteltiin eilen että ryssän partiot on kulkeneet siellä Äänisjärven jäällä – toivon ettet Sinää olisi vielä joutunut veljeilemään niiden kanssa. - -	25.2.1942	hj
Vai on radiossa sanottu että partiot liikkuvat näillä jäillä. Kyllä niitä tuolla jossain aina liikkuu ja jäi niitä kymmenkunta tuohon viiden kuuden kilometrin päähän toissayönäkin. Joten ne ei enää partioi mutta onhan siellä vielä mannia. En ole kyllä yhtään nähnyt niitä tämän sodan aikana ja en pidä väliä näkemisellä, paras kun pysyisivät etäällä vaan. Se riittää mitä viime sodassa Summassa näin näköjään minun osalleni. Ei ne tänne toimistoon tai koko tänne kylään ole yrittänyt.	5.3.1942	ej
Ei kai siitä sodan lopusta mitään toivoa ole koska ne Hitlerit ja muut viskaalit puhuu että viimeiseen mieheen taistellaan.	27.5.1942	hj
Sodan loppumista odotetaan kovasti nykyään ja minä voin Sinulle sanoa, että se loppuu marraskuun 16 pvä jotta voit jotakin sitten suunnitella siltä varalta. Tämä summa on matemaattisen tarkasti laskettu ja pitää kyllä paikkansa. Mitä muuten sotaan tulee niin nyt on sitten tuo kuuluisa keväthyökkäys alkanut ainakin ilmoituksien perusteella. Mitään näkyvää ei tosin vielä ole aikaan saatu, mutta hyvä näinkin.	2.7.1942	pj
Nyt on sitten se paljon puhuttu ”kevät” –hyökkäys alkanut kun kevät on mennyt. Taitaa tästä tulla hyvää vielä koska sentään sinne suuntaan edetään	8.7.1942	ej
Nyt täällä touhutaan taas rauhasta että sen pitäisi <u>taas</u> pian tulla.	8.8.1942	hj
Ryssä ei myös ole kovin huonolla tuulella ollut meitä kohtaan vaan olemme saanett viettää rauhasaa kesän loppua	21.8.1942	ej
Täällä on muuten viime päivinä ollut aika vilkasta toimintaa, tänäänkin ryssä ampui tuossa viereisen kyläpahasen tuleen. Viime yönä vohki pari meikäläistä vartiomiestä. Mikä on niidenkin poikien kohtalo?	28.8.1942	ta
Kyllä se aika vaan kuluu, kohta kai saksamannit alkavat etsiä talviasemiaan, ja sitten alkaa se keväthyökkäyksen odotus, kuten kirjoitit. Joskus sitä on niinkin rohkeat kuvitelmat, että tämä touhu loppuisikin joskus, mutta sellaiset ovat vain harhakuvitelmia ja sitten taas mukautuu tähän elinkautisen elämään.	7.9.1942	rj
Tuskin tästä tulee loppua näinä vuosina. Jonkun ajan päästä Saksa vetäytyy talviasemiin ”suoristamalla” linjoja ja sitten alkaa se propakanda siitä tulevasta keväthyökkäyksestä jota me sitten odotamme kieli pitkänä täällä Äänisen rannoilla. Ja taas on vuosi vierähtänyt tätä aikaa jolloin meidänkin piti laittaa sitä omaa kotiamme. Kelpaa se muutamien käydä tätä sotaa kun on tulot talosta kuten rauhan aikanaikin ja lisäksi pääsee kotiin järjestämään asioita 60 vuorokaudeksi. On vielä tuloja virasta, kuten Pohjolallakin, kolmisen tuhatta kuukaudessa niin tällaisen vierellä jo 800:n ”kuukausipalkat” valkenevat. Ja koska vielä niitä kalliin ajan lisiä ei makseta kun sellaisille joiden miesten työmaatkin maksavat palkkaa.	12.9.1942	ej
Kyllä kansa nyt on sellaisessa uskossa, että tämä vapuksi loppuu mutta en usko sen olevan kenenkään ihmisen tiedossa milloin ja millä tavoin tämä lysti päättyy. Uskokaamme nyt kuitenkin niin, että se pian ja onnellisesti päättyy.	13.1.1943	ej

Saksalaiset on viime aikoina tainneet olla lujilla, mikäli uutisista voi päätellä. Minä olen toivonut että se olisi se loppukiri ja sitten tehtäisiin rauha, oikein pysyvä - - Niin hullulta näyttää kun sivistys kansoja ovaat olevinaan ja niin paljon alas on painuttu sodan mukana ja tätä hetken kun yksi ihmis polvi hallitse on minusta samaantekevä onko sen maa-alue suuri vai pieni.	26.1.1943	hj
Sota on kehittynyt aika jännittäväksi noiden suurvaltojen välillä,	2.2.1943	hj
Melko hiljaista on ollut linjoilla, tuolla Maaselän puolella kyllä meikäläiset vähän höökisivät,	29.3.1943	ta
Tässä naapurirykmentin (85 J.R.) loholla ryssä taannoin ”vieraili” Vienan kanavan eräällä tukikohdassa, ”Pirunsaarella”, mutta lähti heti seuraavana aamuna pois, tuotettuaan sitä ennen melkoisia ikävyöksiä meikäläisille, 4 kaatunutta, 52 haavoittunutta ja lisäksi joukko vankiksi ja kadoksiin joutuneita	3.6.1943	rj
Sota on kehittynyt aika jännittäväksi noiden suurvaltojen välillä, toivotaan että se kuitenkin meidän osaaltamme menisi onnellisesti sillä ei kai siinä hullummin käy kun luojaa sallii.	2.2.1943	hj
Äsken tuli sitten se suuri uutinen, että asevelvollisille ruvetaan maksamaan kotiuttamisrahaa, tai ei kai sitä makseta nyt, mutta luvataan maksaa sitten kun täältä pois päästetään. Tällaiselle tavalliselle sotamiehelle maksetaan seitsemän ja puoli markkaa päivässä ja tekee se kai 225:- kuukaudessa. Se tulee sitten kai tmän kuukauden ensi päivästä asti maksettavaksi	2.8.1943	ej
Aina niitä vaan joku menee kun on kerran sotaa, taitaa pian loppua sillä eri tapahtumat ovat vähään sellaisia ratkaisevan tapaisia, esim. Italian kohtalo j.n.e. eikä se olisi liian aikaisin näin ihmissilmällä katsottuna	8.9.1943	hj
Ei siellä ollut siis mitään tietoa vielä ainakan sinne töihin lähdöstä. Ties sitten mikää tässä olisi parasta. Tekisivät rauhan nyt, mitä sitten mahtanevat päättää siellä Moskovassa, mutta tuskin mitään Suomelle edullista.	21.10.1943	hj
Iivana ei ole vielä siellä Turun puolella käynyt sentään. Hesassa se kävi jo toistamiseen.	17.2.1944	ej
Nyt taas sanottiin ryssien Äänisellä toimineen , toivon ettei siinä kohdin ole ollut mitään kahakoita.	17.2.1944	hj
Nytkin on taivas aika kirkas, että kunhan vaan ei ryssä taas tulisi pommittamaan.	20.2.1944	hj
Täällä se vaan menee pikkuhiljaa, eikä siitä rauhanteostakaan näytä tulevan sen valmiimpaa vaikka kovasti jutellaankin.	24.2.1944	rj
Mutta sitten kun tulimme sieltä lenkiltä niin oli juuri tullut tieto, että on alettu lomakielto taas kuten viime talvenakin	24.2.1944	ej
Ne ovat käyneet sitä Turkuakin pommittamassa jo. Tännekin tuli sähkö, että yhden Pyhämaan pojan, joka palvelee meillä, veli on kuollut siellä pommituksessa.	24.2.1944	ej
Nyt tuli siis ne pimennysmääräykset voimaan koko maassa ja tuntuu se eri harmittavalta, ei minulla vielä ainakaan ole sen parempia kun nämä tavalliset verhot vaan. Ryssä koittaa kierrellä vähän ympäri Suomea ja tiputella niitä pommejaan, se on varistellut niitä näihin pieniin pitäjiinkin Turun ympäristöön, ei tänne sentään vielä ole tullut.	24.2.1944	hj

nyt taitaa olla jossain pommitus parast'aikaa koska taivan rantaa leiskuu erii tarvalla	26.2.1944	hj
Se lujaa pommitus oli siis Helsingissä ja kai olet uutisissa ja lehdistä kuullut taas sen tuhoisuuden, sieltä se tulitus siis näkyi illalla.	27.2.1944	hj
Vieläköhän joudumme linjaan ennen kuin aselepo tai rauha koittaa? Niin, tuostahan touhutaan nykyään niin hitosti, kumpaa vaan tulisikin siitä ”paija”. Eilisestä Karjalan Viestistä luin Moskovan oletetut rauhanvaatimukset, eivätkä ne tuntuneet ihan mahdottomilta, jos niissä oli vaikeasti järjestäviäkin ehtoja	27.2.1944	ta
Siellä Hesassa vaan oli taas viime yönäkin käyty, koska uutisissa aamulla sanottiin jotain siihen tyyliin.	27.2.1944	ej
Nyt on sitten sitä rauhaa rakennettu kovalla touhulla, mutta se on niin korkeaa ”matematiikkaa” etten osaa sanoa siihen mitään.	2.3.1944	ej
Kyllä ne pommitukset tekee myös rumaa jälkeä, ne Helsingistä tulleet juttelevat että ei eheitä akkunია ole kokoo kaupungissa ja eihän nämää ole mitään verrattuna ihmis’uhreihin	2.3.1944	hj
Loppuisi sitten vihdoinkin tätää sotaa, mutta tuskin siitä vielläkän tulee mitään koska sen naapurin vaatimukset on sellaiset suuret	2.3.1944	hj
. Voi miteen huolissani olen ollut kokoo iltapäivän, kun uutisissa puhuttiin miteen suurella joukolla ryssät ovaat yrittäneet sinne Äänisen saareen, juttelimme tässä että olisko se ollut sinne,	4.3.1944	hj
Niin vinkkelitossut olivat hiihdelleet tuolla eteläpäässä saartamme (n. 20 km:n päässä), mitään erikoisempaa aikaansaamatta. Ei yhtään miestä meiltä, siis yleensä suomalaisia, kaatunut	5.3.1944	ej
Kyllä kai siitä pian tulee rauha, sillä olen niin usein nähnyt sellaista siviili unta nykyisin. Sinusta ja Matista useimmiten ja pienestä kodistamme. Olen täällä puhunut näille kavereille, että varmaan paasemme tänä vuonna siviiliin koska olen jo kahtena edellisenä karkausvuotena päässyt.	18.3.1944	ej
Nyt on kyllä ilmassa sellaista sähköistä, melkein niin kun sodan alussa, nuo rauhaan neuvottelut sen kai tekee, olisi se ryssä vähään lievemmat ehdot määrännyt niin olisi ehkä ollut hiukan toivoa että tätää sotaa joskus viellä loppuiskin.	23.3.1944	hj
Ei tästä sodan lopusta täälläkään (<i>Vinkkeilässä</i>) sen paremmin mitään tiedetä. Päinvastoin aamulla uutisissa kerrottiin Amerikkalaisten pommittaneen Sveitsin aluetta 30:n koneen avulla ja voimalla. Erehdykseksi kuulema väittävät.	2.4.1944	rj
Tepaa ei siis päässyt lomaalle, kortteja on tullut Oulusta, sitten Kemijärveltä ja terveisiä Lapista, oli Matiin kortissa. täällä kiertää sellainen huhuu että niitä olisi siirretty enempi määrä sinne ylös	6.4.1944	hj
Viime yönkin oli hälytys ja niin kuin tänä aamuna Stt ilmoitti karkoitimme vihollisen Ä:sen keskiossa.	23.4.1944	Oskari Vainio
Turussa vielä meinasin lähteä sinne kaupungille katsomaan jos Irma y.m. olisivat olleet kotona, mutta he antoivat he turkulaiset ilmahälytyksen ja oli mentävä sinne suojaankin katsomaan. Se meni kyllä heti ohi mutta en sitten enää viitsinyt lähteä. Täälläkin oli ollut hälytys mutta ei sitten enää mitään touhuttu siitä kun minä pääsin nukkumaan. Kotkassa kuulema oli pommitettukin.	8.5.1944	ej (H:gistä)

. Niin – mutta ei osaa yhtään iloita kesään kauneudesta sillä aina on mielessä tää nykyhetken elämä sekää huoli tulevaisuudesta. Aina vaan ryssä valtaa uutta alaa, olen ollut jännittynyt koska se alkaa touhua siinä Äänisen seuduilla.	25.6.1944	hj
En minäkään ole osannut kirjoittaa nyt vähän aikaa, tai jälkeen kun kuulin että se Ääninen oli vaihtanut omistajaa. Niin	5.7.1944	hj
On aina hauska lukea kirjeitäsi kun siellä on rauhallista ollut toistaiseksi ja toivotan nyt ettei tuliskan mitään pahempaa, sen sodan pitäis’ viimeisten ennustusten mukaan loppua heinä-elokuun vaihteessa.	18.7.1944	hj
Joten ei tämä ole ole niin kovin sotaista nykyisin ollut. Olemme olleet taas tässä melkein kolme viikkoa, eikä mitään lento y.m. toimintaa ole ollut ollenkaan (<i>Valamo</i>)	21.7.1944	ej
Uskotaan nyt tämän sodan jo pian loppuvan, ainakin taas siltä näyttää koska herrat presidenttikään eivät enää kestä paikallaan. Uskotaan korkeimman varjeluun edellen, että pieni Suomemme saisi oikeudenmukaisen rauhan.	3.8.1944	ej
Kyllä ne jokainen nykyisin puhuu siitä sodan loppumisesta ja loppuu se 3.9 tai milloin minäkin päivänä	18.8.1944	ej
Olisi se kivaa kun se rauha joskus lopulta tulisi, sillä kyllähän sitä on ennustettu melkein jokaa päivän päälle	29.8.1944	hj
http://194.252.88.3/radioarkistoweb.nsf/sivut/politiikko?opendocument&pageid=Content14470668258		
Tänään on se kolmas päivä syyskuuta josta kerran ennustin sitä rauhan päivää. Eilen illalla tilanne näytti vähän siltä jo kun kuunneltiin sitä pääministerin radiopuhetta, mutta ei sentään vielä aivan tullut. Saa nähdä nyt miten tämä saksalainen sodanjohto suostuu siihen evakuointiin jota pääministeri mainitsi heidän pyytäneen. Kuitenkin tämä puhe vaikutti jollain tavoin ja tähän meininkiin tässä kämpässä sillä tuskin ennen 2-3 kukaan meistä nukkui vaikka ei meitä olekkaan kun viisi tässä kämpässä	3.9.1944	ej
Arveltiin sitä moneen suuntaan mutta melkein yleensä oltiin sitä mieltä että ratkaisu nyt tulee peruuttamattomasti. . Vaikka eivät ne ehdot Suomellekaan varmaan ole mitkään hyvät sillä eivät ne Suomea pidä parempana kun muitakaan nykyisin Saksan sodasta irti pyrkiviä kansoja. ... Osaisikohan sitä olla Korkeimmalle tarpeeksi kiitollinen tästä sillä siksi suuriarvoinen tämä tapahtuma olisi.	3.9.1944	ej
Oli tämäkin jo vähän sinne viittaavaa kun silloin ennn maihinnousua y.m. siellä lomalla silloin saunassa puhuin että minulla on sellainen tunne, että sota loppuu piakkoin	3.9.1944	ej
Tänään siis puhutaan kovasti niistä rauhanneuvotteluista oikein julkisesti nythän on se 3 pv jolloin pitii tulla rauha kuten sinää muinoin kirjoitit. Taitaa siitä lopultakin hiljalleen tulla jonkunlainen rauhan tapainen koska nyt näin julkisuudessakin valmistellaan kansaa sellaiseen yllättävän tapauksen varalta.	3.9.1944	HJ
Tänään siis on lopetettu ne vihollisuudet, jota kauan on varrottu. Täällä ei se tehnyt mitään vaikutusta sillä täällä ei mitään vihollisuuksia sanan täydessä merkityksessä ole ollutkaan. Tietenkin se teki mielen iloiseksi ensin aamulla kun sen kuulimme. Aamulla joku naapureista tuli viittätoista vaille kuusi jo tänne ja kehui, että olemmeko me kuulleet jotain aselevosta joka kello seitsemän pitäisi alkaa.	4.9.1944	ej

No eilinen päivä toi sellaisen mieleisen yllätyksen, ainakin se tuntui minusta sellaiselta sillä alkahan se rauhan tulo jo olla melkein varmaa, ehkä se ei ole niin kaikkien mieleen, mutta kyllä ne keneen omaiset on siellä ja itse rintamasotilat tervehtivät ilolla tätää askelta sillä onhan se kauhea vereenvuodatus loppu. Minä oliin ainakin oikein höperö tavallista enemmän eilen enkä osaannut edes Sinullekaan kirjoittaa.	5.9.1944	hj
Niin, nyt sitä aselepoa on ollut muutaman päivän ja herrat neuvottelijat ovat Moskovassa. Lähipäivinä sen sitten näkee mitä siitä tulee vaikka kuulema vasta 23 ja 24 pv. kirjoitetaan alle tämä rauhansopimus. Niin taas ”profeetat” ennustavat ja sittenhän sen näkee.	8.9.1944	ej
Niin, kyllä sitä rauhaa nyt vaan tehdään kovalla touhulla sillä herrat ovat siellä Moskovassa ja kai sieltä pian kuuluu uutiset. Vaikka kyllähän sen tietää mitä sieltä kuuluu, mutta eihän se auta sillä pahempaa siitä vielä ajan mittaan olisi tullut.	8.9.1944	ej
Nykyään ollaan ja eletään sellaisessa jännityksessä että mitäs sieltä rauhanneuvotteluista alkaa kuulua, toivotan nyt ettei ne ehdot olisi ihaan mahdottomat	8.9.1944	hj
Koviin hiljaista on siellä Moskovassa, kansa on kaikkialla aika jännittynyt mitää sieltä alkaa kuulua tänään hiljaisuuden jälkeen ja tuleko siitä rauhasta mitään	13.9.1944	hj
Sellainen paremmin sotainen rauha siitä tuli mutta se on tärkeintä että armeija kotiutetaan ja kai ne muut ehdot ja vaatimukset sitten läpäistään pikkuhiljaan.	22.9.1944	hj
Nyt on sitten ne rauhan ehdotkin luettu ja kirjoitettu eikä niissä pahasti jätetä suomalaisille minkään näköistä omaa harkintaa. Ainoa valonpilkku – ainoastaan henkilökohtaisesti ajatellen – on se että pian siis pitää päästä siviiliin. Muuten ei olisi ”sivistyneen” maailman ja näiden naapurien ollenkaan luullut tällaisia ehtoja laittavan mutta siinä nähdään heidän ”rauhan” halunsa. Vaikka ei se Suomenkaan politiikka ole aina ollut kai niin kehuttavaa näinä aikoina heidän mielestään.	22.9.1944	ej
Kyllä ne ehdot oli tosiaan sellaiset mahdottomat mutta hätäkös naapurin oli tällä hetkellä vaatia vaikka viellä enemmän.	26.9.1944	hj
– Pääministeri puhuu juuri parast’aikaa radiossa. – Tästä puheesta ei ole mitään sanottavaa vaan järkimiehen esitys	3.10.1944	ej
Siviiliin eivät ne vaan niitä ukkoja niin laske, sillä onhan vielä sitä ”armonaikaa” rauhansopimuksenkin mukaan melko paljon ja kun se ”aseveli” ei oikein ota ymmärtääkseen niitä ehtoja siellä pohjoisessa. Olisi suomalaistenkin pitänyt vähän varustautua tältä varalta silloin kahden viikon aikana, vaikka kai ne sen tietävät paremmin kun tietävät kaikki tekijät tähän.	5.10.1944	ej
Tuo kotiuttaminen näyttää vähän viivästyneen. Ei siitä nyt näytä kerta kaikkiaan tulevan mitään. Täältä ei ole vielä ainakaan päässeet muut kuin 06 ja vanhemmat. Odotetaan vaan joka päivä, mutta saapa nähdä jos piankin tärppää.	31.10.1944	pj
Nyt näkyi sanomassa olleen, että kotiuttaminen alkaa 8.11 mutta tuskin tämä ”ratsastava rannikkopuolustus” pääsee ensi hätään joa väärinkin se olisi oikeita reiluja jalkavaen miehiä kohtaan jos helpoimmissa oloissa olleet ensinnä laskettaisiin pois.	6.11.1944	ej

Tänään alkaa myös se kotiuttaminen sitten joillekin porukoille ja onhan se varmaan mukavaa kun jokukin pääsee kotiin, että tulee sitten tämän meidän ”meriratsuväen”kin tuuri. Ei kai se enää kovin kauaa kestä sentään kun meidänkin tuuri tulee, ja sittenhän se on sen mukavampaa	8.11.1944	ej
Niin, kyllä ne väittää, että sen kotiuttamisen pitäisi pian alkaa meidänkin osaltamme mutta uskallan mennä takuuseen että pari pitkää viikkoa vielä on ainakin ennen kun sinne asti ehtii	11.11.1944	ej
Varmasti me tällä viikolla kai sentään lähdetään täältä sinne kotiuttamispaikalle – luultavasti Raumalle – mutta siellä kyllä viipyy varmaan vielä jonkun aikaa. Joten epäilen hyvin kuluvan vielä pari viikkoa ennen kuin kotiin ehtii.	14.11.1944	ej
Nyt on huhuja taas että sunnuntain maissa lähdettäisiin täältä sinne Raumalle mutta saa nyt nähdä josko siitä nyt sitten tulee jo mitään.	16.11.1944	ej
Näin tänään Uukp:n sanomasta että siellä meilläkin päin seurataan aikaa koska on myös perustettu sellainen SNS. seura. Saa nyt nähdä mikä on hyväksi näissä touhuissa yleensä. Ei vielläkai sentään mitään ”parempia” ole mukana.	16.11.1944	ej